

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano

v upravnstvu:

za celo leto 6 gl.,

za pol leta 3 gl.,

za četrt leta 1 gl.

60 kr., na mesec

60 kr., pošiljatev

na dom velja me-

sečno 9 kr. več.

Po pošti velja

za celo leto 10 gl.,

za pol leta 5 gl.,

za četrt leta 2 gl.

60 kr. in za jeden

mesec 85 kr.

Štev. 117.

V Ljubljani v soboto, 19. julija 1884.

Tečaj I.

Prvi konflikt v moravskem deželnem zboru.

Medeni tedni v brnski deželni sobani so bili kmalu pri kraju, nagajivost nemško-liberalne stranke izvila je konflikt s trte in mestu mirnega posvetovanja čuli bodemo kmalu o viharjih debatah v moravskem parlamentu. Kdor pozná narav nemške opozicije, se temu pač ne more čuditi. Znamenito je le to, da se nasprotje ne obrača toliko proti českim poslancem nego proti srednji stranki in iz njene srede vzetemu deželnemu glavarju, nemškemu grofu Vetterju.

Povod razprtiji je sledeči: V volilnem okraju hradiškem prevzel je kandidato cesarski namestnik grof Schönborn ter je zmagal po hudem boju s precej znatno večino. To ni prvi in ni osamljen slučaj, da se je višji uradnik dal voliti v parlamentni zastop. Tudi z najostrejšega svobodomiselnega stališča se ne dá nič ugovarjati takim kandidaturam, katere so celó po vsem opravičene v konstitucionalni teoriji. V vseh ustavnih državah so ministri ob enem od naroda izvoljeni poslanci, zakaj ne bi veljalo isto načelo za načelnika politične uprave v posameznih deželnih odborih? Sploh se mora priznati, da je blagodejno in tvorno delovanje parlamentarne korporacije le tedaj mogoče, ako je odločujoča večina v tesni zvezi, v neprestanem raportu z ono vlado, katero podpira. To koristno in potrebno soglasje pa se bode izdatno utrdilo, ako je državni zastopnik, zastupni mož ministerstva, ob enem kolega poslancem nasproti. Jednaki nazori napotili so moravske Čehe, da so mandat ponudili nepristranskemu namestniku, isti nagibi vplivali so na dunajsko vlado, da je svojemu zaupnemu možu dala dovoljenje, sprejeti častno nalogo, izročeno mu od českega naroda.

Ali v dušo je spekle Sturmovo frakcijo v brnskem deželnem zboru, da je grof Schönborn nemškim mogotcem iz rok iztrgal volilen okraj, kateri je bil dosihmal vedno njih

izključna domëna. Tedaj se prizadevajo na vse kriplje, da bi ovrgli to volitev, in ker so baje spoznali, da na podlagi onega gradiva, katero je na razpolaganje verifikacijskemu odseku, to vendar ni mogoče v pravni državi, izumil je eden duševnih kolovodij zjedinjene leve, dr. Sturm, neko proceduro, katera sigurno nima analogije v avstrijskem javnem življenju. Zahteval je namreč od deželnega glavarja, naj se novo nastavljeni deželni koncipist *extra statum Mizeri*, tedaj deželni uradnik, odpošlje v Ogerski Hradiš, da bi tam, *loco rei sitae*, preiskaval pravilnost cele volitve. Ni dvoma, kacega izida bi se imeli nadejati česki volilci od tako objektivnega preiskovalnega sodnika. Brskal bi okolo po davčnih izkazih, iskal bi dlake v jajci, rotel in pestil volilce, — in naposled bi verifikacijskega odseka omahljiva večina imela zaželjeni povod, razveljaviti Schönbornovo volitev, odvzeti českemu življu en glas, ob enem pa kompromitovati dunajsko vlado v osebi njenega zastopnika, moravskega namestnika!

Grof Vetter, novinec še v svojem poslu, ni takoj zapazil umetne zanjke ter je v istini odposlal uradnika Mizeri v dotični volilni okraj. Toda kmalu je spoznal, da tako postopanje ni utemeljeno v zakonu, da je pravi *unicum* v ustavni praksi. Tedaj je ravnal čisto honetno, da je odposlanega koncipista brzojavno nazaj poklical ter na Sturmovo interpelacijo v zbornici brez ovinkov obstal svojo pomoto. In ko je liberalna večina deželnega odbora s svoje strani sklenila, odrediti istega uradnika v Hradiš, poslužil se je onega prava, katero mu daje § 42 deželnega reda, „sistirati sklep deželnega odbora, ako se mu vidi škodljiv javnemu blagru in obstoječim postavam protiven“, ter stvar predložiti cesarski razsodbi. Vsled tega silno vpitje v nemško-liberalnem taboru, vsa merodajna glasila te stranke razpravljajo neznosno nasilstvo deželnega glavarja ter jadikujejo nad ministerijalno „srednjo“ stranko!

In vendar je stvar po vsem jasna, dasi se ne nahaja iz lahko umljivih vzrokov nobena

posebna postava, katera bi zabranila deželnemu odboru, segati v tuje področje. Prvi pogoj ustavnega življenja je, da je kompetenčna meja posameznih oblastev strogo označena ter da nikdo ne moti delokroga drugega samostojnega faktorja. Istina je, da je deželni odbor po § 31. deželnega reda stalni legitimacijski odsek, kateri „ima preiskavati, ali so deželni poslanci prav voljeni ali ne ter o tem poročati deželnemu zboru.“ Toda ves volilni posel izročen je politični gospodki, jedino ona sestavlja gradivo za preiskavo volilnega akta, in če je deželni odbor, oziroma verifikacijski odsek tega mnenja, da se ima to gradivo dopolniti, potem mu ne preostaja drugega, nego nove informacije in nova poročila zahtevati od politične uprave. Na svojo roko pa odpošiljati deželne uradnike, utikati se neposredno v kompetenčno sfero državne oblasti, to je samovoljnost, katera uprav karakterizuje brezumno postopanje moravskih levičarjev.

Tem bolj nas veseli, da se „srednja“ stranka v tem vprašanju ne bode pridružila svojim tovarišem z leve ter da je bil deželni glavar moravski moža dovelj, odločno odbijati neosnovano terjatev Sturmovih pristavev.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Nj. veličanstva cesar in cesarica namerala sta letos nemškega cesarja obiskati v Gostinu, no nemški cesar je izjavil, da hoče vkljub svoji starosti svojega dragega prijatelja tudi letos, kakor prejšnja leta, v Ischlu obiskati. Dan sestanka našega in nemškega cesarja še ni definitivno določen, ali gotovo, da se bo to zgodilo med 7. in 10. avgustom. Grof Kalnoky obiskal bo te dni nemškega cesarja v Gostinu.

Volilno gibanje postalo je tudi uže na dolenjem Štajarskem precej živahno. Še v teku tega meseca izišel bode proglas slovenske

njene znanke in sorodnice imajo taista načela, akoravno ne mogó živeti na taisti način, ter se menijo med seboj o modi, o gledališču, se norčujejo iz turškega praznoverja, iz verskega dlakocepljenja ulem, ter bogočastja stare Turške, vsak pogovor pa končujejo z besedami: „Čas je uže, da začnemo pametnejše živeti!“ — te prismođe!

Kako pa je v drugem ženišču? Tukaj je vse strogo turški, počevši od gospejine obleke do najdrobnejšega pohišja. Od knjig ne pride notri druga razen korana, od časopisov ne drugi kakor le „Štambul.“ Ako gospa oboli, ne kličejo zdravnika, ni turškega, a še manj evropejskega, ampak eno izmed toliko zdravnic turških, katere imajo eno prečudno zdravilo za vse bolezni. Ako sta oče ali mati bolne gospe človeka, nalezena evropejske kuge, to je človeka živeča in misleča evropejski, ne dopušča se jima zahajati h hčeri, razen le enkrat v tednu. Vse odprtine v hiši so dobro zapahnjene in z omrežjem previdene, tako da od evropejskega v hišo nič družega ne pride ko zrak. Ako je bila hanuma tako nesrečna, da se je otrok naučil nekaj francoščine, tedaj

Listek.

Turkinje.

(Zlatorodov.)

(Dalje.)

Razen teh mirnih in burnih ženišč so še dve vrsti: ženišče mladega nepredsojnega Turka, ki se sлага z evropejskimi željami svoje žene, ter ženišče Turka, ojtrega ali po lastni naravi ali po ošabnosti rojakov ali pa po vplivu stare matere, nepreprosljive muslo-manke, hude nasprotnice vsaki novini, katera vlada hišo po svoji zapovedi. Med tema vrstama ženišč je velik razloček. Ženišče prve vrste nalikuje hiši gospodske Evropejke. Tu je glasovir, ki se ga kaduna uči od krščanske učiteljice; tu so šivalni stroji, slamnati stoli, postelja, pisavna miza; se stene visi lepa slika efendijeve, katero je izgotovil Italijan iz Pére; v kotu je stalo s kakimi dvajset knjigami, med katerimi se nahaja turški in francoski slovarček, zadnja številka od *Mode illustrée*,

katero gospa dobiva pod roko od soproge španskega konsula. Gospa ima celo pripravo za slikanje z vodeno barvo, ter tudi res slika prav marljivo cvetje in sadje. Svoje prijateljice zagotavlja, da ji niti trenotek ni dolgčas. Med delom piše dnevnik. V gotovem času sprejema učitelja francoskega jezika, starega, seveda grbavega, nadušljivega človeka, se katerim se vadi v govorjenju. Časi pride Nemka iz Galate, da jo fotografuje. Kader oboli, jo obiskuje zdravnik Evropejec, ki more biti tudi mladenič, ker njen mož ni več tako divje ljubosumen, kakor nekateri njegovih preživevših prijateljev. Semtertjā pride tudi katera francoska modarica, da ji pomeri obleko po zadnjem kroju mode, se katero hoče gospa prijetno iznenaditi moža v četrtek zvečer, ki je svet dan muslimanskim zakonskim. Efendij, mož visoke stopinje, ji je tudi obljubil, da ji bo skozi poko na vratih pokazal prvi sijajni ples, ki ga bo prihodnje zime dal angleški poslanec. Na kratko, kaduna je gospa Evropejka ali turške vere. To tudi z dopadljivostjo pripoveduje svojim prijateljicam: „Jaz živim kakor kokona,“ t. j. kakor krščanka;

narodne stranke na Štajarskem. V tem proglasu označila se bode kot glavna točka slovenskega programa popolna enakopravnost slovenskega in nemškega prebivalstva Štajarske; nadalje se bode zahtevalo, da bode slovenski živelj zastopan v deželni šolski svet, v deželni odboru itd. Slovenski poslanci predlagali bodo v deželni zboru štajarskem, naj se pozove deželna enota v svrhu urejenja kmetijskih zadev.

Iz Brna se poroča, da bode deželni zbor **moravski** zborovanje svoje zaključil uže prihodnji teden. Zaradi tega je dvojbeno, bode li verifikacija volitev mogla se ovršiti še v tem zasedanju, ali pa še le prihodnje leto.

V **Gorenji Avstriji** vršile se bodo nove volitve za deželni zbor v kmetijskih občinah dné 25. avgusta, v mestih in trgih 30. avgusta, a v velikem posestvu dné 3. septembra.

Kakor uže znano, vršile so se predvčerašnjem volitve za deželni zbor **šlezijski** v skupini mest in trgov. Od prejšnjih poslancev je osem zopet izvoljenih, namreč: Dorasil, dr. Rossy, dr. Menger, Uhlig, dr. Demel, dr. Haase, Gabriel in dr. Rochowansky; novo izvoljeni so dr. Pospiech, dr. Horny, Romarek in Michl.

Tuje dežele.

Kakor nam je brzojav poročil, je **angleška** zgornja zbornica odbila posredujoči predlog Wemissov gledé volilne reforme ter sprejela amendement Cadoganov, da se ima predložiti kraljici prošnja parlamenta, naj se v prihodnji sesiji parlamentu predloži volilna reforma gledé pravednega razdeljenja volilnih okrajev.

Gledé londonske **konferencije** dal je predvčerašnjem Gladstone spodnji zbornici angleškega parlamenta razjasnjenja. Angleški premier moral je priznati, da se radi egiptovskih financ med Angleško in Francijo še ni doseglo sporazumljenje. Verjetno je torej, da se parlament, ki se zaključí 8. avgusta, ne bode mogel v tej sesiji več baviti z egiptovskimi zadevami.

Angleži se v **Egiptu** ne čutijo več varne. Te dni poslali so nekoliko novih regimentov v deželo faraonov, no prišli bodo menda prepozno, ako so sploh namenjeni v zgornji Egipt.

Dopisi.

Iz **Kamnika** dné 17. julija. (Izv. dopis.) Večno ostali bodo zaznamovani v povestnici Kranjske oni lepi dnevi lanskega leta, ko je ljubljani vladar naš mudil se v naši sredi, in neizbrisljivi ostanejo v spominu našega ljudstva. Imeli smo priliko, slišati priprostega kmeta, kako misli o svojem cesarji, kake lastnosti mu pripisuje in kaj si o njem pripoveduje. Srcé nam je utripalo, ko smo čuli, kako se tudi navaden človek navdušuje za svojega

je tašča pripravljena dati ji v roke kakov roman najnenavnejše vrste, da ji more reči: „Vidiš, taki so ti ljudje, katere hočeš posnemati kakor opica! Je-li, ti so cvet poštenja? Take vzglede ti dajo!“

Spletke. — Življenje turških ženà je polno zgodob, skrbij, otročarij, kregov, kar se ti zdi na prvi mah, da je nemogoče v družbi, v kateri sta spola ločena. V enem ženišču, na primer, dela stara mati na to, da bi srcu svojega sina omrzila ženo, da bi mu priljubila svojo ljubimko, da bi odrinila otroke prve žene; za to si starka prizadeva, da bi, kolikor največ moči, zanemarila njihno odgojo ter s tem dosegla, da bi jih mož bolj ne ljubil kakor otroke poslednje žene. V drugem ženišču dela žena, ki ne more odpraviti moža od svoje tekme, le na vse kriplje, da bi svojo vrstnico izpodrinila. Tretja žena ima to veselje, da rada sklepa ženitve; za to ukrene stvar tako, da njen rojak vidi večkrat kakega dekleta ter se z njim oženi. Na drugem kraju je spet družba drugih gospa, visocega stanu, ki držé v rokah sto in sto tajnih niti mogočnega sorodstva, ki izpeljujejo, kar one hočejo, ki

vladarja, kako ga časti, kako ljubezen da goji do njega. Gromoviti, zrak pretresujoči živio-klici, ki so se lansko leto razlegali po naših travnikih in livadah ter odmevali od naših gorà, prihajali so iz dna veselja in radosti prekipečih src; to navdušenje, s katerim je naš narod pozdravljaj svojega vladarja, ni bilo umetno napravljeno, ni bilo organizovano, bilo je naravni pojav neizmerne ljubezni in udanosti do njega. Ali še kedo dvoji o tem? Ni nam ostalo prikrito, da so naši nasprotniki skušali nekoliko drugače osvetljevati prizadevanje, s katerim je ljudstvo naše hotelo pokazati ljubezen do svojega vladarja; dobro še vemo, da se je še celó v času, ko je presvetli cesar v naši sredi prebival, brzojavilo o izgredih, ki se nikjer vršili niso. A pustimo to! Če bi bil še kedo dvoji nad lojaliteto našega ljudstva, če bi bil še kedo gojil misel, da navdušenost, ki se je kazala lansko leto in prihajala iz dna srcà, ta moral je priti letos do drugega prepričanja. Njegovega veličanstva ni več med nami, a spomin na one dni, ko je med nami bil, živi še takó v našem narodu, da se je povsod bolj ali manj slovesno praznovala obletnica in da se je pri tej priložnosti še enkrat pokazala ona neskončna ljubezen do presvetle dinastije, katero goji Slovenec od nekedaj za njó.

Tudi Kamnik v tem oziru ni zaostal. Uže predvečer obletnice se je slovesno praznoval. Dolga vrsta veterancev in ognjegascev pomikala se je z bakljami in lampijoni okolo polu devetih zvečer 15. t. m. po mestu, ki je bilo vseskozi krasno razsvetljeno, pred njimi pa je igrala godba veterancev. Na različnih krajih zaigrali so se umeteljni ognji v vsakojakih barvah, ki so čarobno osvetljevali v gostih trumah dalje premikajočo se množico. Pred stanovanjem okrajnega glavarja ustavil se je sprevod, godba veterancev odigra dva komada, a na to vstopi se pevsko društvo „Lira“ v kolo. Imeli smo uže večkrat pohvalno izražati se o tem društvu. Kamniško mesto je lahko ponosno nanje. A ta večer bilo je društvu priskočilo še nekaj zunanjih gospodov na pomoč, katerim naj se tukaj javno hvala izreče. Zapela se je slavnostna kantata takó krepko, takó precizno, kakor bi si ne upali pričakovati. Odlikoval se je posebno g. Štefančič, ki je ob enem pevovodja društvu, sè svojim čistim, milodonečim in krepkim tenorjem. Po petji zaigra zopet godba cesarsko himno in potem jame se pomikati sprevod dalje po Šutni do konca mesta. Nazajgrede ustavi se pred stanovanjem g. župana. Igrala je zopet godba in pevci zapeli so zbor „Svoji k svojim“. Od tu vrne se sprevod v mesto, se podà še skozi veliko ulico, potem pa na vrt gospoda Fischerja, kjer se je pozno v noč kar trlo občinstva. Tako se je vršila predslavnost.

Drugo jutro na vse zgodaj razlegal se je uže pok možnarjev in godba veterancev, ki je svirala po celem mestu. Ob 9. uri bila je slo-

z visokih časti odstranjajo sovražnike, ki svoje prijatelje postavljajo na izpraznjena mesta, ki tega razstavljajo sè ženo, onega odpravljajo v najdaljše pokrajine.

Chronique scandaleuse. — Dasiravno Turkinje manj občujejo, se manj družijo med seboj kakor po naših mestih, vedó prav tako, kakor pri nas, za tuja opravila, za vsako novico, za vsako malenkost, ki se zgodi v tujih družinah. Glas o duhoviti gospé ali o veliki opravljalnici, o srđiti in ljubosumni ženi ali pa o kaki sanjarki se raznese daleč z kroga znancev. Tudi tukaj leti „perotna beseda“, šegavi dovtip, za katere je turški jezik kakor vstvarjen, od ust do ust ter se raznese na vse strani. Porod, obrez, ženitev in možitev, pojedine, svečanosti, najmanjše zgodbe, ki se naključijo in nakretijo po evropskih naselbinah in pa v seraju, dajo gradivo brezkončnemu brbljanju. — „Ste li uže vidile novi klobučič žene francoskega poslanca? Je li res, da je Ahmed pašina soproga po cesti hodila v evropskih čizmicah, svileni olišpanimi? Ne veste li ničesar o lepi sužni, pripeljani iz Georgije, katero bo sultanka valide

vesna služba božja, katere so se udeležili vsi uradi, požarna bramba, veteranci z godbo in šolska mladina. Celo mesto vihralo je v cesarskih in narodnih zastavah. Popoldne svirala je godba veterancev v toplicah, a zvečer na trgu. Na g. Fischerjevem vrtu pa je igrala mnogobrojno zbranemu občinstvu čitalniška godba, ki se je pod vrhim vodstvom g. Fileca in vsled neumorne pridnosti posameznih udov v kratkem času takó izurila, da je bil vsakdo iznenadjen.

Takó praznovali so Kamničani iz lastnega nagiba obletnico pohoda presvetlega vladarja ter takó še enkrat pokazali svojo gorečo udanost do Njega. Mi končujemo s pesnikom:

«Ta krasni svet, ta vrli rod,
Pač zlate vreden je osode.»

Iz radóvljskega okraja 17. julija. (Izv. dopis.) Uvodni članek „Ljubljanskega Lista“, v katerem se nam Gorenjcem posebno priporoča, privabiti obilo potnikov in turistov v deželo, je pri nas vzbudil dokaj pozornosti. Uže lansko leto, ko sem v „Slov. Narodu“ bral enak članek o istem predmetu in menda tudi iz istega peresa, obšla me je misel, dostaviti mu kaj v dodatek. Opustil sem to lani, letos pa tega ne morem, ker je stvar s kulturnega stališča vsega pomisleka vredna.

Če začnem premišljevatí ovire, na katere pri nas naleti tako zvana *Fremdenindustrie*, takoj bodem spoznal, da je glavna zapreka konservativnost našega kmeta. Nimam v mislih tistih krajev, kateri so uže na glasu pri tujcih, kakor Bled, Poljče in nekaj krajev po dolini, oziram se le bolj na stranske vasi, ki pa gledé naravne krasote čestokrat daleč presegajo tiste kraje, kamor se roj tujcev privlači. Prebivalcem teh krajev, n. pr. našim Gorjanom, zdi se gospóda nekaj nenaravnega. Naš kmet pije v nedeljo, če je ves teden na polji delal, kakor črna živina, v gostilni liter vina ter pojé pol kile svinjine in pol hleba kruha. A če pride „gospóda“? Pol kanončka vina, dva litra vode, za vsakega mizo in stol. Časi tudi kislega mleka. In če ga računa gospodinja latvico s smetano 10 kr., vidi se „gospódi“ predrag. Zakaj? Vem, da so tujci, na katere ste se Vi ozirali, druge baže ljudje, a oni, ki prihajajo v naše od železnice bolj oddaljene kraje, večidel od blizu, oni pridejo na deželo s to mislijo, da je pri kmetu vse zastoj, ker vse domà pridela in — da se mora kmet srečnega šteti, če mu gospóda vso travo okolo pohodi in z nekim impertinentnim usmiljenjem ž njim govori. Čul sem o ljubljanskih famijlah, ki hoté imeti na deželi za 8 gld. na mesec prostorno sobo z vso opravo in postrežbo. Komentara k temu ni treba. Ni čuda, da kmet take umazane goste prav nezaupno gleda, da začudeno povprašuje: „Kaj je to tista omikana in olikana gospóda, ki me odira pri vsaki priliki?“ Vem, da so pravi turisti zlasti oni, ki prihajajo iz bolj oddaljenih pokrajin, čisto drugačne baže

postavila pred sultana na veliki bejram? So li uže dospele oprave iz Pariza za igro *Bourgeois gentil homme* v serajskem gledališču? Je uže teden dni, kar hodi žena Mahmud-efendijeva vsako jutro molit v džamijo, da bi dobila dvojčke. Polno je bilo krega v hiši tega in tega fotografa na Péri, ker je Ahmed-efendij tamkaj našel svetlopis svoje žene. Gospa Ajiša! Gospa Fatima si je dala narediti obiskavnice (obiskavne listke). Gospo Hafjenko so videli, da je šla ob treh v štacuno nekega Franka, pa še le ob štirih iz nje. — Take malenkostne, hudomušne, zbadljive, razžaljeve govorice tekajo z neverjetno hitrostjo med temi rumenimi in rudečimi hišicami, spletajo se z dvorskimi govoricami, spó se po Škadru, tekó po obeh obrežjih Bospora tjà do Črnega morja, več iz med njih prisili jih celo do večih pokrajinskih mest, od koder se nališpane in odebeljene in predelane vračajo spet v štambulska ženišča, kjer uzbujajo novega smeha in novih otročarij.

(Dalje prihodnjič.)

ljudje, a naš kmet sodi vendar le večidel po oni domači talmi-gospodi, in neprijetne skušnje njegove so ga toliko izučile, da le nezaupno in zaničljivo gleda vse, kar prihaja od te pseudo-gospode. To pa je glavna zapreka, da se tako zvana *Fremdenindustrie* pri nas v mnogih krogih ne more razcvitati.

Druga je ta. Čul sem na lastna ušesa od skrbnih očetov, kateri imajo mlade, odrasle hčere, karakterističen izraz: „Če bi imel dvajst sob na razpolaganje, ne bi vzel tujca pod streho, da bi mi kvaril dekleta!“ Naš kmet ima še zdrav čut za moralo. Pa pridejo kaki mestni fantalini na kmete ter se zaletavajo v kmetske dekleta, da bi jih človek v svojem opravičenem srdu kar sredi ceste klofotal. Pa pridejo bolj stari, čestokrat uže prav starikavi „fantje“ k nam, pa kvantajo, ko prinese domača hči vina na mizo, kakor so vajeni ali morda tudi ne vajeni kvantati pri mestnih „cipah.“ Taka omika in olika „gospode“ straši in plaši našega kmeta, in tudi jaz bi se branil na vse pretege, ako bi pomnoženi promet med našim doslej moralnim ljudstvom vdomačil take razmere, kakor jih žalibog nahajamo pri hrvaških sosedih in pri z nemško kulturo impregniranih Korošcih. Naš kmet je še moralen in konservativen, za to je tudi imovit, kakor po pravici pišete v omenjenem članku, dolžnost naša pa je, da mu ohranimo te dušne in telesne zaklade.

Ugovarjali mi bodete, da moralna pokvarjenost ne treba biti neizogibni nasledek obilega prometa z tujci. Rad priznavam in toliko zemljepisnega znanja sem si še prihranil v svoji gorenjski samoti, da poznam eksemplarično нравnost Švicarjev, navzlic velikanski dotiki s potujočimi turisti. Tudi o Tirolcih se ne čuje nič pohujšljivega ali sramotnega. Imel sem sploh, in v svojo sramoto moram to obstati, pred očmi le našo domačo „inteligenco.“ Z nekim bridkim čutom spominam se slavnostne prilike, katera se je lansko leto obhajala pri Petranu na Bledu. Med mnogobrojnimi domačimi občinstvom, — celo Gorjani so bili prišli s svojimi pevci — sedela je neka družba ljubljanskih pritlikavcev (po duši in telesu), katera se je žal! prištevvala celó častnoznanim narodnim društvom slovenske metropole. Sporekó se med seboj zaradi prave bagatele, menda za masele piva. A zdaj nastane prizor, da smo kar strmeli! kakor bombe padale so psovke: „prokl... duša, l... p, falot, goljuf,“ ves ta leksikon se je recital tako, da so se Blejci in Gorjani kar očitno škandalizovali nad to „olikano, narodno“ gospodo.

Na take malo vabljuje lastne skušnje upirajo se oni možje pri nas, kateri, dasi uvidevajo materialne koristi takega prometa, se vendar le z druge strani bojé njegovih posledic. Odkrito rečem, da se mi ti pomisleki ne vidijo po vsem neutemeljeni. —k.

Razne vesti.

— (Iz ljubosumnosti.) Iz Segedina se poroča: Pastirja Josip Lajko in Aleksander Kopar ljubila sta oba z vso ljubeznijo mlade svoje duše krasno Oercsi Csoetjevo. Oercsi pa je imela le jedno srce in to dala je Lajku, kar pa je neskončno užalilo Koparja, in v razdvojeni duši svoji koval je črne naklepe, kako bi odpravil tekmeča in si ogledil pot do rudečih usten nežnega bitja. V razdvojenosti tej vrela mu je burno kri in potolaziti si jo je hotel s pijačo upijančljivo in pil je ter pil čez mero in pil v pijači peklensko maščevanje. Šel je pijače poln v stajo svojega tekmeča, in ta je tedaj molzel živinico svojo. Kopar pa je dvignil krepak kolec in zamahnil z njim Lajka ter ga pobil. Žalosten prizor je bil, ko je prihitela Oercsi, vrgla se na mrtvega ljubimca, poljubljala ga na zevajočo rano in z gorkimi poljubi hotela vstaviti krvi obili tok.

— (Čudovita rešitev.) Iz Oedenburga se poroča: V nedeljo ob 6. uri zvečer opazi med Encesjem in Konyjem lokomotivni vodja na šinah ležečega dečka. Lokomotivni vodja jel je dajati s signalno piščalko znamenje, nič ni pomagalo, deček se ni ganil. Vlak tekkel je z največjo brzino

proti dečku, nič ni zdalo zaviranje, vlak se ni mogel vstaviti — in tekkel je vlak v grozo pričujočih čez ležečega dečka. Ko se je naposled vendar posrečilo vstaviti vlak, hitelo je železniško osebje iskat zmečkanega trupla — pa gled! ta nepridiprav skočil je zdrav k višku ter jo popihal pred železniškim osebjem. Ko pa so ga ujeli, povedal jim je, da je kravar, 6 let star, da je bil truden in si je hotel malo odpočiti na šinah, pa je potem zaspal.

— (Kako so vitke!) Kedo ne občuduje vitkih gospodičin po sprehajališčih? Če je pa tudi to trdo pritezavanje oprsnika zdravo, nečemo soditi mi, povedati hočemo le, da je pred kratkim v dunajskem pratur krasna, šestnajstletna gospodičina kar nenadno se zgrudila nezavestna ter obležala. Deklica ta imela je oprsni pretrdo pritegnen in je vsled vročine pala v nezavest. Navzočni prizadeli so si mnogo truda, da so mlado damo zopet spravili k zavesti.

— (Papež dedič.) Pred nekaterimi dnevi umrl je na svojem letovišču v bližini Viterba kardinal de Fallou in zapustil, kakor poročajo vlaški listi, dragoceno zbirko slik in 500 000 lir. Vse to je volil v oporoki papežu. Vrednost zbirke cenijo veččaki na več kot jeden milijon frankov, ker je bil umrši kardinal velik čestilec slikarstva in ni štedil nobene svote, če si je mogel pridobiti slike starejših in novejših slavnih slikarjev.

— (Rešen!) Dopisnik v „Daily News“ poroča naslednji čudovit dogodek iz Marseilla: Sedel sem dné 4. t. m. pred kavarno, ko pridejo mimo sanitarni vojaki, noseči za kolero obolelo osebo v bolnico. Nestrpljiva bila je vročina. Nosilci bolnika bili so žejni, položili so pred kavarno nosilnico na tla ter šli v kavarno, hladit se z mrzlo pijačo, češ, naj bolnik le čaka, dokler nam ljubo. Tako malomarno in brezozirno počenjanje zdravstvenih organov pa je užalilo bolnika; skočil je k višku, vrgel razjarjen odejo od sebe ter bežal po ulicah, kar so ga nesle slabe noge. Nosilci tekli so za njim, a niso ga mogli dohiteti. Zvečer šel je zdravnik k bolniku v stanovanje in v veliko začudenje našel ga je zdravega. Zdravnik je dejal, da je obilo potenje ozdravilo bolnika.

— (Tisočletni rožni grm) je v Hildesheimu. Poroča se, da je iz tega tisočletnega grma korenin pognala te dni nova mladika, tako krepka, da bode tudi lahko še tisoč let rasla ter pričala svetu o rodovine svoje trpežnosti.

— (Velik požar v Petrogradu.) Iz Petrograda se poroča, da je v onem delu mesta, kjer stanujejo vozataji, najemniki tovornih voz in odpravniki, v 10. dan t. m. nastal velik požar. Mnogo ljudi našlo je smrt, obilo konj je poginilo in zgorelo mnogo blaga. Zavarovano ni bilo skoro nič.

— (Dopust pismo noscem.) Med pismo nosci v Zjedinjenih Državah vlada neskončno veselje, kajti predsednik Artur podpisal je zakon, predložen mu po kongresu, da smejo od zdaj naprej pismo nosci vsako leto dobiti petnajstdnevni dopust.

Domače stvari.

— (Tukajšnje vojaške čete) nadzoroval bode c. kr. vis. fm. nadvojvoda Albreht v torek zjutraj. Fm. nadvojvoda Albreht pride v ponedeljek popoldne v Ljubljano.

— (Čitalnica ljubljanska) priredi jutri zvečer v spomin bivanja Nj. veličanstva cesarja v Kranjski velik koncert. Program je jako zanimiv, in nadejati se je obile udeležbe.

— (V spomin praznovanja obletnice navzočnosti Njih veličanstva cesarja) v toplicah v Kameniku priredi se jutri muzikalna zabava s plesnim venčkom in tombolo. Zabava se prične ob 7. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen blagajnici rudečega križa.

— (V Švicariji) pod Tivolijem igrala bode jutri popoldne ob polu 5. uri na čast birmancev in birmank vojaška godba domačega pešpolka baron Kuhn št. 17.

— (Postojinska jama.) Jutri, 20. t. m., priredi se ob 4. uri popoldne v postojinski jami velika slavnost. Prostorji bodo električno in s svečami bogato razsvetljeni. Slavnosti te udeležijo se vojaki pešpolka št. 61 in 62, artileristi in kava-

leristi s svojimi godbami. Prišel bode z Dunaja tudi poseben vlak. Vstopnina znaša za osebo 1 gld. 50 kr.

— (Promenadna godba.) Jutri opoldne igrala bode v „Zvezdi“ vojaška godba z naslednjim vzporedom: 1.) Koračnica; 2.) ouvertura k pesni „Der Tannenhäuser“ od Suppéja; 3.) „Die Welle“, valček Metrov; 4.) Arija iz opere „Don Sebastiano“, Donizettijeva; 5.) „Bettelstudent“, kadrilja Straussova; 6.) „Frisch heran“, brzopolka Straussova.

— (Vročina.) Iz Št. Petra se poroča: Vročina je tukaj uže delj časa neznosna, osebito mori vojake, kateri so došli sem k vojnim vajam. Jeden vojak je uže vsled solučarice (*Sonnenstich*) umrl, sedem pa jih leži.

— (Ubegli kaznjenci.) Iz Reke se poroča: Dne 27. m. m. ušli so iz tukajšnjega zapora 28letni Fran Kes, 15letni Jakob Pravdačič in 28letni Karel Samsa.

— (Tatvine.) V basenu kolezijskega kope-ljišča ukradel je včeraj popoldne neznan tat uradniku L. 13 gld. iz hlačnega žepa. — Mihaelu Lesjaku, vozatajskemu hlapcu pri g. Jožefu Avitu na Dunajski cesti št. 12, bilo je ukradeno iz žepa njegove v hlevu viseče suknje 40 gld. Ko odide drugi hlapec Janez Kosmač iz hleva po vodo, hiti Mihael Lesjak preiskavat žepu suknje Kosmačeve in najde tenko vkup zviti, njemu ukradenih 40 gld. Ko se vrne Kosmač v hlev, gre koj gledat po denarji v svojo suknjo, a vidi, da je tatvina odkrita; na to jo je popihal in ni ga bilo več nazaj. Policija ga išče.

— (Nesreča na železnici.) Iz Šent Petra poroča se nam v 18. dan t. m.: Devetnajstletnega mizarskega pomočnika Josipa Aliča, dostojna na Trato (okraj kranjski), sinu železniškega čuvarja v Sežani, povozil je včeraj ob 10. uri 20 minut po noči brzivlak, kateri je vozil ob tem času iz Reke v Šent Peter. Ko je odšel mimo vlak, našli so truplo Aličevega na šinah. Alič potoval je namreč dné 15. t. m. s svojim drugom Matijo Maličem, doma iz Peči, po železnici v Reko, iskat dela; a ker nista tam dobila dela, peljala sta se zopet z mešanim vlakom nazaj v Šent Peter. Blizu $\frac{1}{4}$ ure pred prihodom brzega vlaka ločil se je Alič od svojega druga ter mu nič povedal, kam gre. Ko je pa brzovlak zapustil postajo, našli so mrtvega Aliča na šinah. Alič bil je v slabih denarnih razmerah, kajti njegov tovariš zalagal ga je na poti z denarjem, katero bi mu bil moral oca v Sežani povrniti.

— (Tretji avstrijski obrtni shod) vršil se bode dné 6., 7. in 8. septembra t. l. v ljudski dvorani novega magistratnega poslopja na Dunaji. Tega shoda udeležilo se bode več oseb iz raznih kronovin. Ob enem s tem obrtnim shodom sešli se bodo na Dunaji tudi trgovci iz cele Avstrije, pri katerem shodu se bode govorilo o denarnem položnji trgovcev, o konzumu in o havziranji, dalje se bode posvetovalo, s katerimi sredstvi bi se mogel odpraviti slab položaj.

Oklic odbora za gledališki vlak v zlato Prago.

Dogovorivši se z ravnateljstvi železnic, odločil se je odbor za gledališki vlak za progo po Gorenjskem, Koroškem in Gornještajerskem čez Amstetten — Dunaj — Brno v Prago. Ta poseben vlak krene iz Ljubljane okolo 15. avgusta t. l. in v tem vlaku se bodo vozili vsi udeleženci vkupe. Omenjeno železnično črto je odbor zato izbral, ker se bode gotovo mnogo udeležencev na povratku rado ustavilo na Dunaji. Iz Prage nazaj ne pojde poseben vlak, ampak vsakdo se lahko vozi sam z vsakim vlakom v teku 14 dni, kajti za toliko časa veljajo železniški listi.

Cena za II. razred je do Prage in nazaj 29 gld. 30 kr., za III. razred pa 19 gld. 60 kr. Denar, in sicer ves znezek za osebo, naj se pošilja odboru v Ljubljani do 10. avgusta t. l. Konečno se opozarjamo, da bodemo program vožnje in slavnostnih dnij v Pragi skoro naznanili in na željo razpošiljali.

V Ljubljani dné 19. julija 1884.

Za odbor:

Ivan Murnik,
predsednik.

Anton Trstenjak,
tajnik.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 19. julija. Uradna „Wiener Ztg.“ objavlja zakon o porabi mladostnih delavcev v rudnikih, o pospeševanju zemeljske kulture z vodnimi zgradbami in z neškodljivim odtekanjem hudournikov.

Brno, 19. julija. Po daljši obravnavi je sklenil verifikacijski odsek, da bode predlagal, naj se razveljavi volitev poslanca Noseka in grofa Schönborna. Vladni zastopnik je dokazal, da ni bilo nobenega vladnega pritiska na volilce ter da so uradniki svobodno smeli glasovati.

Marseille, 19. julija. Včeraj čez dan tu 24, v Toulonu 16 za kolero umrlih.

Pariz, 18. julija. „Agence Havas“ poroča, da je Francija od Kitajske dobila prvo zadoščenje, kajti oficijalni list v Pekingju je v 16. dan t. m. objavil cesarski odlok, kateri ukazuje po pogodbi tientsinski, da se umaknejo Kitajci iz Lokaja, Lang-Sona in Caobauga ter da se vse vojaške čete nazaj pokličejo na kitajsko ozemlje. Umaknili se bodo s teh prostorov v teku jednega meseca. Razprave o denarni odškodnini se nadaljujejo, in eskadra Courbetova ostane do uravnave te zadeve opazujoč pred Fou-Acheouvom.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 19. julija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.55
„ „ „ srebri	81.55
Zlata renta	103.30
5% avstr. renta	95.85
Delnice narodne banke	855.—
Kreditne delnice	301.70
London 10 lir sterling	121.85
20 frankovec	9.67
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.55

Uradni glasnik

z dné 19. julija.

Razpisane službe in ustanove: Na jednorazrednici v Zagradcu služba učitelja z letno plačo 400 gld. Prošnje do 10. avgusta okr. šol. svetu novomeškemu. — Pri graškem drž. nadpravdnstvu služba namestnika drž. nadpravdnika. Prošnje do 18. avgusta drž. nadpravdnstvu v Gradcu. — Stolnega dekana Urb. Jerine ustanova za uboge učiteljske udove in sirote v znesku 30 gld. 36½ kr. Molbenice do 15. avgusta c. kr. deželni vladi za Kranjsko.

Eks. javne dražbe: V Litiji posestvo Jan. Sončarja z Kresniškega Vrha (2360 gld.) dné 1. avgusta. — V Radovljici zemljišče Matevža Lahajnarja z Polšice dné 8. avgusta. — Na Brdu posestvo Frana Pogačnika iz Dola (4379 gld. 20 kr.) dné 11. avgusta, 10. septembra in 11. oktobra.

Tuji.

Dné 17. julija.

Pri Maliči: Schweiger, Reichhold in Klement, trgovci, z Dunaja. — Feichtner, c. kr. višji živinozdravnik, iz Dun. Nov. Mesta. — Tassani, graščak, s soprogo; Milela, trgovec; Schuster, komptoirist, in Pavasini, zasebnik, iz Trsta. — pl. Ciotta, zasebnik, z Reke. — Diesse, voj. uradnik, iz Pulja. — Ribič, mesar, z Vrhnike.

Pri Slonu: Dr. Gosch, gimn. vodja, iz Nordhausena. — Kogovšek, zasebnik, z Dunaja. — Dr. Hočvar, c. kr. profesor, iz Inomosta. — Dr. Escher, c. kr. profesor, iz Trienta. — Palla, zasebnica, iz Gorice. — Kogej, župnik, iz Gor. Tuhinja.

Pri Tavčarji: Vitez Sik, c. kr. polkovnik, s soprogo, z Dunaja. — Reuter, zasebnik; Rupnik, pravnik, in Nussa, lesni trgovec, iz Trsta. — Moronich, zasebnik, z Reke. — Skuhala, profesor, iz Maribora. — Miklavčič, župnik, iz Sv. Križa.

Pri Avstr. carji: Jahn, pianist, in Endres, ljudski pevec, z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
18. julija	7. zjutraj	736.25	+22.8	svzh. sl.	js.	0.00
	2. pop.	735.41	+33.0	vzh. sl.	»	»
	9. zvečer	735.53	+25.0	»	»	»

Pregled o razdelbi državnega gozdnega nadzorstva

pri politični upravi v vojvodini kranjski po naredbi c. kr. poljedelskega ministerstva sporazumno z ministerstvom za notranje zadeve z dné 27. julija 1883, št. 137.

A. Dež. gozdno nadzorstvo			B. Okrajno gozdno nadzorstvo					Opomnja	
Predstojnik	Sedež	Nadzorniško poročilo obseza	Tekoča štev.	Oznanilo	Nadzorniški okraj obseza politične okraje, oziroma njih sosedne dele	V to so odločeni			
						tehnik politične uprave s sedežem v	kot delegiran gozdni nadzorniški komisar		gozdar s sedežem v
C. kr. deželni gozdni nadzornik Pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani	Dežela «Kranjska»	I	Ljubljana	Ljublj. okolica, mesto Ljubljana in Kranj	v Ljubljani	—	v Ljubljani v Kranji	* Ob. jednem za politični okraj Črnomelj.	
		II	Radovljica	Radovljica	—	Vsakočasni državni gozdni oskrbnik v Radovljici	v Radovljici		
		III	Litija	Politični okraj Litija, Kamenik in Krško, razen sodnega okraja Kostanjevica	v Litiji	—	v Litiji v Kameniku		
		IV	Kostanjevica	Sodni okraj Kostanjevica političnega okraja Krško	—	Vsakočasni državni gozdni oskrbnik v Kostanjevici	v Krškem		
		V	Rudolfovo	Rudolfovo, Kočevje in Črnomelj	v Rudolfovem	—	v Rudolfovem v Kočevju*		
		VI	Postojina	Postojina in Logatec, razen sodnega okraja Idrija	v Postojini	—	v Postojini		
		VII	Idrija 1	Davčne občine: Gorenja, srednja in dolnja Kanomlja, Karnica, Dolenja Idrija, Ledine, Ledena, Žir, Dobrava, Žirovski Vrh, Breznik, Opale, Vrh, Dole, Javorjev Dol, Čekavnik, Gorenja Idrija in Idrijski Log v sodnem okraju Idrija.	—	Vsakočasni državni gozdni oskrbnik v Idriji 1	v Logateci		
		VIII	Idrija 2	Davčne občine: Vojska, Zalog, Crni Vrh, Kanji Dol, Lome, Javornik, Godoviče in Jelični Vrh v sodnem okraju Idrija	—	Vsakočasni državni gozdni oskrbnik v Idriji 2			

Ta pogled se splošno oznani z opazko, da zadobi nova organizacija z 20. dnem julija moč. V Ljubljani v 16. dan julija 1884.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Umrli so:

Dné 17. julija. Marija Strauss, delavka, 60 l., na Šmartinski cesti (Zelena pot) vsled nahuhe nena doma. — Jurij Jazbec, želez. delavec, 62 l., Kolodvorske ulice št. 28, mrtvoud.

Dné 18. julija. Josipina Polaušek, branjevčeva hči, 5 mes., Tržaška cesta št. 39, tuberkuloza. — Anton Strekelj, čevljarjev sin, 3 mes., Krakovski nasip št. 10, ošpice.

V bolnici:

Dné 18. julija. Franciška Rub, gostinja, 60 l., starostno oslabiljenje.

Japonska ajda

edino prava in ravno naravnost došla

se dobi letos po znižani ceni

kilo 22 kr.

(kedor je več skupaj vzame, še ceneje)

le pri

J. R. Paulin-u

zaloga špecerijskega blaga v Ljubljani.

Ona je posebno izvrstna tudi za zeleno krmo in v prid čebelar.

NB. Nahaja se neka sibirski ajda v kupčiji, japonski te v podobi zrnja po polnem enaka, ali v njenem bogatem pridelku nikakor ne, torej „pozor“ pri nakupovanju. (60) 7—4

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani na Mestnem trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nisem poskusil Vašega soka iz kranjskih planinskih zelinšč a 56 kr., in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 steklenice.

Spoštovanjem Vaš udani
Josip Malešič v Sisku.

!!Priznanje!!

Proti bolečinam v glavi in želodcu!

Gospodu lekarnarju **Trnkoczy-ju** v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Z veseljem Vam naznanjam, da so mi Vaše **kri čistilne kroglice**, škatljica po 21 kr., izredno dobro služile. Vročina, katero sem čutila po vsem telesu, potem hudi glavobol in sem ter tje napadajoča me mrzlica, sami nasledki **zapretja in želodčnega katarja**, ponehali so, hvala Bogu, po polnem, ko sem uživala Vase **kri čistilne kroglice**, tako da ljudje že pravijo, da sem veliko bolj zdrava videti.

Zahvaljevala se Vam v novič prav iskreno, Vas prosim, da mi pošljete za 1 gld. 5 kr. še en zavitek teh takó izvrstno delujočih **kri čistilnih kroglic**.

Pozdravlja Vas, sem najudanejša
Lucija Štibar.

Salicilna ustna voda, aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek, splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

Najnovejše spričalo.

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo **salicilno ustno vodo** in **salicilni zobni prašek** z izvrstnim vspehom in priporočati ja moram vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice. Spoštovanjem (52) 8—4 **Anton Slama**, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno frišna v zalogi in jih razpošilja proti poštnemu povzetju

lekarna pri „Samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.